

A photograph of three people standing on a stage. On the left is a man with a beard and dark hair, wearing a light-colored shirt. In the center is a woman with short dark hair, wearing a dark top. On the right is a woman with short curly hair, wearing a light-colored top. A semi-transparent red rectangular overlay covers the bottom half of the image, containing the title text in white.

ONDERWIJS KUNST OF KUNDE

BOEKPRESENTATIE LEVEND LEREN

Marcel de Korte

Leerlandschap, digital storytelling, pedasofie en holografische dialoog. Zo maar een greep uit het nieuwe boek 'Levend Leren' van het lectoraat Vernieuwende Opleidingsmethodiek en -didactiek. De auteurs - leden van de Kennis- en Buitenkring - verwijzen daarin 'onderwijs als optelsom van bovenaf opgelegde kennis en vaardigheden' naar de prullenbak. En willen een veel grotere rol voor studenten bij het vormgeven van de eigen opleiding, met een ondersteunende inbreng van docenten.

De presentatie van het boek vindt plaats in Brasserie Bellevue in Amersfoort. Op een van de zeldzame dagen van deze zomer, dat de temperatuur hoog oploopt. Ondanks die hitte is een behoorlijk aantal medewerkers, studenten en docenten op de feestelijke bijeenkomst afgekomen. Toch dreunt Hans Jansen licht nerveus op en neer, want verschillende gasten zijn nog niet gearriveerd. Maar twintig minuten wachten vindt hij wel welletjes. En na een mooie aankondiging door Loes Houweling van het SvO, steekt de lector van wal.

"Ons lectoraat wil de aanzet geven tot het opleiden van studenten tot zelfverantwoordelijke, zelfinzichtelijke individuen die zich betrokken voelen, en dat mogen uiten, bij hun eigen leerproces en in het verlengde daarvan bij hun toekomstige leerlingen. Dus geen trucjes uit het hoofd leren of verhaaltjes leren opzeggen."

Heilige huisjes

Dat pleidooi van Hans Jansen en de overige leden van het lectoraat krijgt op verschillende manieren aandacht in het boek. Zo loopt in hoofdstuk 1 en 12 'de ontwikkelingsreis van student en leraar' via het leerlandschap; een poule van persoonlijke en professionele kwaliteiten, waaruit (toekomstige) leraren kunnen putten om, veel meer dan in een modulair systeem, hun leven en vak zelf inhoud te geven.

Ook hoofdstuk 6 reikt een instrument aan om als aankomend docent af te wijken van 'klassieke' paden. Door onder meer ervaringen uit het eigen verleden tegen het licht te houden, ontstaat wellicht een groter professioneel begrip voor gedragsmoeilijke leerlingen. Er worden ook enkele 'heilige' huisjes in het boek gekraakt. Bijvoorbeeld in de bijdrage van Fred Korthagen: 'Zin en onzin van competentiegericht opleiden'. Een van zijn kritiekpunten luidt, dat competenties nauwelijks valide en betrouwbaar zijn vast te stellen. Verder stelt Joseph Kessels in 'De student koning, de school hofleverancier', dat scholen in het beroepsonderwijs er voor de leerlingen zijn, en niet andersom. Een praktijkgericht leerplan kan daaraan handen en voeten geven. Door meerdere leerfuncties (zoals materiaal- en vakkennis) rechtstreeks uit het bedrijfsleven te importeren, een werkplek als onderdeel van het schoolcurriculum te zien en de docent als coach pur sang te laten optreden. In die opzet "blijken die jonge gasten opeens

enthousiast te zijn voor verschijnselen die wij met onze kennis willen overbrengen."

Nieuwe werelden

Het boek is in wezen de tastbare vrucht van twee jaar kenniskring, waarin allerlei onderzoeken, theoretische beschouwingen en nieuwe leeren samenkomen. Niet iets om even op een achternamiddag door te bladeren. Daarvoor is het ook niet bedoeld. Het wil vooral stimuleren, aan het denken zetten en laten zien dat onderwijs een organisch geheel is, waarmee voortdurend nieuwe wegen en werelden zijn te ontdekken. 'Levend Leren' oogt ook prachtig. En het bevat een leuk extraatje: een schijfje met allerlei informatie over Digital Storytelling van de hand van Paul Scheulderman.

Een extraatje is er ook voor twee studenten; namelijk Ien Pollema en Ans Meijer. Samen met een aantal andere studenten is dit duo volop betrokken bij het lectoraat. Het pleit voor Hans Jansen, dat hij na de voordracht het tweede en derde exemplaar van het boek aan hen uitreikt. Als vervolgens de korenwijn - "Dé drank van orthopedagogen," volgens een van de aanwezigen - rondgaat, is het moment aangebroken de warmte met koel bier en witte wijn te bedwingen.